Regd No M 3813

ప్రతి
సోమ, గురువారము
వెలువడు
జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౬
సంచిక ౭౩

గోలకొండపత్రిక

విడిపత్రిక ఒక అణా
హైదరాబాదు దక్కన్
శా. శ ౧౮౬౩
వృషసం॥ర
మాఘ శు॥ ౧౦
సోమవారము
౨౬ ౧ ౧౯౪౨

న్యూగినీలో జపాను సేనలు దిగుట

మలయాలో యుద్ధము

మలయాలో … భాగమందంతటను బ్రిటిషు సేన పై జపానీయుల ఒత్తిడి ఎక్కువగానున్నది ముఖ్యముగా మువర్ నదీ ప్రాంతమున కును బాటు పాహట్ ప్రాంతమునకును మధ్య సముద్రతీర ప్రాంతమున జపానీయులు ప్రధాన చర్యలను జరుపుచున్నారు సింగపూరుకు సమీపమున కొన్ని జపానీయ సేనలు దిగినట్లు వచ్చిన వార్త రూఢిపడలేదు … బ్రిటిషు సేనలు వెనుకకు … అక్కడ భారతీయ సేనలు … ఆస్ట్రేలియా సేనలు …

… సింగపూరుకు … మైళ్ల ఉత్తరమున … జపానీయ సేనను … ఆదివారము … బ్రిటిషు సేనలు జపాను సేన ఒత్తిడి ఎక్కువ యగుటచే …

… సింగపూరు … యుద్ధనౌకలు … అమెరికా … జపానీయ సేనలు కొద్దిగా దిగినవట

బర్మాలో యుద్ధము

… థాయిలాండు సేనలు … బర్మాలో … తెలిసినది … మౌల్మీను … జపానీయ సేనలు … బ్రిటిషు సేనలు …

ఫిలిప్పైనులలో యుద్ధము

రష్యాలో యుద్ధము

చైనాలో యుద్ధము

జపానువారియుద్ధోద్యమము

ఆస్ట్రేలియాకు ప్రవేశము పై యుద్ధము

జర్మనీ ఇటలీ జపాను సైనికపు టొడంబడిక

డచ్చిఇండీసులోయుద్ధము

బందరును బందరురైలుమార్గాన్ని నిజాంగారి కిచ్చుట

బందరురేవు పట్టణాన్ని నగరాన్ని … బెజవాడ రైలుమార్గాన్ని … నిజాం ప్రభుత్వం … ప్రభుత్వాన్ని ఒత్తిడి చేస్తూ … ఆంగ్ల … చేపట్టినట్లు … రూఢిగా తెలుస్తున్నది

… ప్రధాన … బందరురేవు … ఆంధ్ర … రాష్ట్ర … ముఖ్యముగా … అభివృద్ధి గూర్చి ఆలోచిస్తూ …

నైజాం ప్రభుత్వము గారు నైజాం రాష్ట్రము … భారతదేశ … ప్రభుత్వము … నైజాం రాష్ట్రము …

(ఆం. ప.)

మలయా యుద్ధమును గురించి చర్చిలుగారి పై ఒత్తిడి

హైదరాబాదు స్టేటు బ్యాంకు

ప్రభుత్వమువారి ప్రధాన ఖజానా శాఖను … హైదరాబాదు స్టేట్ బ్యాంకు పరము చేయుటకు ఆజ్ఞయైనట్లు మాకు తెలియుచున్నది

ఈశాఖలో … శాఖ ప్రభుత్వము … ప్రధాన ఖజానా … అధికారిగాను … ఖజానా … స్టేట్ బ్యాంకు …

భువనవిజయ సప్తాహము

శ్రీకృష్ణదేవరాయ భాషానిలయము

హైదరాబాదు

శ్రీకృష్ణదేవరాయ … ౩౧వ … భువనవిజయ సప్తాహము … శ్రీకృష్ణదేవరాయల …

బి. వెంకటశేషయ్య

గోలకొండ పత్రిక

వృషనామ సం॥ర మాఘ శు॥ ౧౦ సోమవారము

హిందూ విద్యా పీఠము.

అతిప్రాచీన కాలమునుండియు కాశి హిందూ పవిత్రక్షేత్రాలలో అగ్రస్థానమువహించినట్టిది. దానివద్దనున్న గంగకు వేరెచటను లేనిపవిత్రత కలిగినది. నేటికిని కాశీక్షేత్రము సంస్కృత విద్యకు ముఖ్యకేంద్రమైయున్నది. అట్టి కాశీ క్షేత్రమునకు మరింత గౌరవమును హిందూ విద్యాపీఠము కలిగించియున్నది. దానిరజతోత్సవము గతవారము జరుపబడెను. ౧౯౦౫ లో హిందూ కాలేజిగా స్థాపితమయ్యెను. అనీబిసెంటు ప్రభృతులు దానికి దోహదమిచ్చిరి. తర్వాత అభిప్రాయభేదములు కలుగుటచేత వారు కాశిని వదలి మద్రాసుచేరిరి. తర్వాత పండిత మదనమోహన మాలవీయగారికి హిందూవిద్యా పీఠమును (హిందూ యూనివర్సిటీని) స్థాపించు కోరిక గాఢముగాకలిగెను. వారు భారతదేశమంతటను విద్యాభిక్షాటన చేసిరి. కోటిరూప్యములనిచ్చినను చాలదనిరి. మాకు ఆవశ్యకమున్నంతవరకు వారు ఒకటి రెండు కోట్లరూపాయిలను కూర్చిరి. ఇదిసామాన్యమగు కార్యము కాదు. అందుచేతనే వారికి భిక్షుకరాజ (Prince of Beggars) అనువినోదబిరుదమును మహాత్మాగాంధీగారు తమ అదిక్ష్యాగ్రహకాలములో సమర్పించియుండిరి. ౧౯౧౬లో కాశీవిద్యాపీఠము స్థాపితమయ్యెను. ఈనాటికి దానికి ౨౫ ఏండ్లునిండెను. దానిని పురస్కరించుకొనియే రజతోత్సవము జరిగెను. ఇట్టి సందర్భములో మాలవీయజీ అయిదుకోట్లరూపాయిలు కావలెననియు దానితో ఇంకా ౨౦ కళాశాలలను ౧౦ ఛాత్రగృహములను (హాస్టళ్లను) కట్టించి నడిపించవలెననియుమాలవీయాగారు కోరినారు. ఇంతవరకు ౧౫౦ లక్షలరూపాయిల్లు చేకూరినవని సెలవిచ్చినారు.

ఈ కాశీవిద్యాపీఠము యొక్క అభివృద్ధి ఒకప్రత్యేక గ్రంథముగా వ్రాయదగినట్టిది. ఎందులకో ఎవ్వరును ఇవనికి బూనుకొనలేదు. కేవలము ప్రజలకృపిచేతనే యీభీద దేశములో ఇంతటిగొప్ప సంస్థను నెలకొల్పుట అరుదైన విషయము. దీనితర్వాత అలీఘర్ ముస్లింవిద్యాపీఠమున్నూ కర్వేగారు స్థాపించిన భారతీమహిళా విద్యాపీఠమున్నూ పేర్కొనదగినవై యున్నవి. కాశీ విద్యాపీఠము ౧౩౦౦ ఎకరము వైశాల్యమును ఆక్రమించుకొన్నది. అనగా కాశీనగరములో ఇదొక ప్రత్యేకమగు పట్టణమై పోయినది. ఇందు ౧౦ మైళ్లపొడవుకలరోడ్లు నిర్మింపబడినవి. అనగా దీనిని చూడగోరువారు కాలినడకలో చూడలేరన్నమాట మోటారుసహాయమే అవసరమగును. ఇందు ౪౦౦౦ మంది విద్యార్థులు చదువుకొనుచున్నారు. అందు స్త్రీల సంఖ్య హెచ్చుగా ఉన్నది. అందలి పాఠ్యక్రమము చాలా ఉత్తమమైనట్టిది. ఇండియాలో ఏయితరవిద్యా పీఠములో మ లేని కొన్ని శాస్త్రీయ (సైంటిఫిక్) శాఖలు స్థాపింపబడియున్నవి. ప్రాచీన భాషలకును యూరోపు భాషలకును మంచిస్థానముకలదు. విద్యాపీఠములోని కళాశాలలతోపాటు ఛాత్ర గృహములును చాలాకలవు. బ్రిటిషిండియా ప్రభుత్వమువారు ఏటేట కొంత మొత్తమునిచ్చి సహాయపడుచున్నారు. దేశీ రాజులు ముఖ్యముగా హిందూసంస్థానాధిపతులు దీనికి ముఖ్యపోషకులు. ఇప్పుడు మాలవీయాగారు చాలావృద్ధులై యున్నారు. అయినను వారిశ్రద్ధలో మాత్రమువార్ధక్యచిహ్నములును లేవు. వారిమాటమంత్రిసమము. కోటీశ్వరులు వారిమాటమాత్రముచేత వేలు లక్షలు ఇచ్చుచుందురు. ఇప్పుడువిద్యాపీఠాన్ని సర్ రాధాకృష్ణయ్యగారు కులపతిగా విచారించుకొనుచున్నారు.

గతవారము జరిగిన రజతోత్సవ సందర్భములో మహాత్మాగాంధీగారు ప్రత్యేకముగా అచ్చటికి వెళ్లి ఒక మహోపన్యాసమును గావించిరి. అందలి వారి భావములు మనకు క్రొత్తవికావు. ఇదివరకు చెప్పినవిషయాలనే మరింత ఘాటుగా చెప్పినారు. కాశీ విద్యాపీఠము వారు చేసిన నూతన ప్రయత్నమేమంటే? ఇంగ్లీషు దాస్యమువలె ఇంగ్లీషు భాషాదాస్యమును భారతీయ విద్యాశాలలను కరించుచున్నవి. పాశ్చాత్య భావాలను మనము అడ్డుదుకాగిదాలవలె బాగా స్వీకరించుచున్నాము. జపాను అటు చేయలేదు. హిందీకి ప్రాముఖ్యతఇయ్యవలెను. ఉర్దూలో అరబ్బీ పార్సీ ముక్కలను హిందీలో సంస్కృతం ముక్కలను అదేపనిగాదూర్చుట చాలాతప్పు అని వారు సెలవిచ్చిరి. ఇవన్నీ నిజమే. జపాను వారునూ మనవలెపాశ్చాత్యాన్ని అనుకరించినవారే. మనము భాషను అనుకరించినాము. వారు సైన్యమును అనుకరించి లాభముపొందినారు. పాశ్చాత్యులక్రీస్తుమతము ఒక చెంపపైకొట్టితే ఇంకొకచెంపపైకూడాకొట్టించుకొనుడనిబోధించెను బౌద్ధమత మంతకుముందే ఇదేమాటను చెప్పెను. కాని ఈ బోధలను ప్రపంచములో ఒక హిందువులే ఆచరించి నష్టపడినారు. పాశ్చాత్యులకు పరరాష్ట్రాలనాక్రమించుకొనుటలో ఉన్న ఆసక్తి, ఆఫ్రికా ఏషియాఖండాలవారికి లేనేలేదు. జపానువారు ఈ ఆక్రమణసిద్ధాంతాన్ని యిప్పుడు కార్యరూపములో పెట్టుచున్నారు. ఒకవిధముగా చీనా ఇండియా, ఆఫ్రికా ఖండాలకొరకును, తూర్పుఇండియా దీవులకొరకును ఈ ప్రపంచయుద్ధము జరుగుచున్నదనవచ్చును.

ఇంగ్లీషుభాషపరభాషఅయిననుదానిలోఉత్తమత్వమున్నది అందుచేతదానిని కళాశాలలలోనైనను ఉంచుటఅవసరమే దానిస్థానములో హిందీని వ్యవహారభాషగా పెట్టుటకై కాంగ్రెసువారి బోధజరుగుచున్నది. అది బాగానేఉన్నది. కాని దానినేఆధారముగా తీసుకొని అన్నికచ్చేరీలలోను, మూడవ తరగతి మొదలుకొని ఈ దివరకును ఉర్దూలోనే మేము నడిపించుతాము అని హైద్రాబాదు ప్రభుత్వమువారు చీటికిమాటికి వాదించుచుందురు. కాంగ్రెసువారు హిందీని న్యాయస్థానాలలోను, రిజిస్ట్రేషనలో లోకలుఫండు కచ్చేరీలలోను టప్పాలోను విశ్వాలయములలోనుమాతృభాషల స్థానములో హిందీనిపెట్ట తీయుటలేదు. ఇప్పుడు బ్రిటిషిండియాలో పై శాఖలలో జిల్లా భాషలకే ముఖ్యస్థానమున్నది. న్యాయస్థానాలలో ఒక జిల్లా జడ్జియొక్కయు మున్సిఫ్ యొక్కయు తీర్పులున్నూ హైకోర్టు తీర్పులున్నూ ఇంగ్లీషులోనున్నవి. భూశాఖలోను కలెక్టరుమొదల్లు రెవెన్యూలో వ్యవహారాలు ఇంగ్లీషులో కలవు. తక్కిన భాగంతయు జిల్లాభాషలోనే హైస్కూళ్లలో అంతటను మాతృభాషలకే ప్రధానస్థానమున్నది. అంత మాత్రమే హైద్రాబాదు ముల్కీభాషలున్నూ తమ భాషలకు స్థానముకోరుచున్నవి. కాంగ్రెసువారు "అంతాహిందీమయం ఈజగమంతా హిందీమయమురా" అని పాటపాడితే ఆంధ్రమరాటీ బెంగాలీ గుజరాతీ కర్ణాటక తమిళ మళయాళీ భాషలన్నియు ఏకవాక్యంగా దాన్ని ప్రతిఘటించితీరును ఆప్రతిఘటన ఒకే దినములో విజయవంతమగునని హిందీవాదులు ఎరుగుదురుకూడా!

ఇదేసందర్భములో మహాత్మాగారు హిందూముస్లిం విభేదాలను గురించి కూడా రెండుమాటలు చెప్పినారు. అలీఘర్ ముస్లిం విద్యాపీఠమున్నూ హిందూ విద్యాపీఠమున్నూ తమతమ మతములకెంత గొప్పసేవచేయుచున్నవైనను అవిఉభయ మతస్థులలో ఐక్యతను మాత్రము కలిగించునవి కానేరవు ఈ మత విభేదాలెన్నడు అంతరించునో అనాడు మనము బాగుపడుదుము. ఇప్పట్లో దేశమంతటను హిందూముస్లిం విభేదాలు దినదినము పెరుగుచున్నవి. ఈభేదాలను తొలగించుటకై ఉభయ మతస్థులలోని నాయకులు నిర్మలమగు బుద్ధితో ప్రయత్నములు చేయవలెను. కాని మనసులో ఒకటి బయటికొకటి బోధించేవారే ఈనాడు బహుళముగా కనబడుచున్నారు.

మొత్తముపై గాంధీమహాత్ముల ఉపదేశము చాలాఉత్తమమైనది. హిందూ ముస్లిములందరును వారిబోధ ననుసరించి ఆచరించు కొందురుగాక.

సిద్దిపేటపై శ్యలమొఱ

[illegible] గ్రామములో కసాయిలుబాసు గారు బజారులోని చిల్లరదుకాణములోని పేరుబొట్లున్న గు కూర్పురాళ్లు తక్కువతూకముఅవని యెను మానించి వాటిని అన్నిదుకాణములందియు తీసుకొనిపోయిరి తర్వాత వర్తకులందరము శ్రీవారితోడ్కొనిపోయి రాళ్ళనిమ్మని ప్రార్థించినాము, కానికసాయిలుదాసుగారు ఒక్కరికి ౫౦ రూ- ఎకరాబాహా ప్రాసిక్యూట్ చేసెదని రాళ్ళ మరియు[illegible] అందుకుఒప్పుకొని మేమందరము ఎకరారు బాహాప్రాయందిరకనే ములు చేకియిచ్చినాము, అనికరారుబాహాకు కసాయిలుదాసుగారు మాచుకొని బొట్లునుఇవ్వవలసినదిగా పేష్కారుగారితోచెప్పి వారిచ్చటకు గ్రామాంతరమునకు పోయిరి, పేష్కారుగారినడుగగా అంచనుఇన్స్పెక్టరాళ్ళనుయిచ్చెదమనిరి. మేమందుకు ఒప్పుకొని [illegible] తేదిన దుకాణములను తెరచి వస్తాలుఅరిపినాము తర్వాత వర్తకులందరము ఒకొక్కరికి [illegible] రూపాయలచొప్పున చందాలు కూర్చి కొంతనిధినిప్రోగుచేసితిమి ఈనిధిరక్షణతో పేష్కారుగారియొక్కచర్యనుగురించి (ప్రభుత్వ కార్యాలయము(కలాయతు)లో అభియోగము తేదలచినాము.

హజ్జాలుజరిగినపిదప, పేష్కారుగారున్నూ, మంతటనుగారున్నుకలిసి బజారుకు వచ్చినారు. ముంతటనుగారు మమ్ము పిలిచి ముందుకొనము అను తెమరలసినదనియు, తరువాత బొట్లు ముద్రగునని కామయిచ్చెదెదమనియు చెప్పినందున వారిమాటపై దుకాణాలను తెరచితిమి

ఇట్లు, సిద్దిపేటవర్తకులు. టీవిశ్వనాథరావు, చ [illegible]రామయ్య, కుంచి రాం. (౭౦ కొందరి సంతకములు) [illegible]

కాశీవిద్యాపీఠమున గాంధిమహాత్ముని స్నాతకోపదేశములు

ఇంగ్లీషుభాషా, వ్యామోహమునకు ఆక్షేపణ

(స్వీకృతం)

కాశీహిందూవిద్యా పీఠముయొక్క రజతోత్సవసందర్భమున జనవరి ౨౧ తేదిన ప్రత్యేకముగ గౌరవపట్ట ప్రదానోత్సవము జరిగినది. ఆసందర్భమున స్నాతకోపన్యాసమును గాంధిమహాత్ముడు చేసినాడు, పండితజవహార్లాలునెహ్రూ మున్నగు ప్రముఖులును, గొప్పజనసమూహమున్నూ.

గాంధిమహాత్ముడు గావించిన ఉపన్యాసమందు ఈక్రిందివిషయములు విశదములు –

"దేశములో ప్రముఖ పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు చేసినసేవలుచాలగొప్పవి. వాటి అన్నిటిలోను కాశీవిద్యాపీఠమువిక్కుటి గొప్పది ఈవిద్యాపీఠము జాతియందాయుక్తియుక్తమైనది, పండితమాలవ్యాగారు కోరినప్పుడెల్లనేను వారుచూపిన కొండ ఈవిద్యాపీఠమునకు పెంచితిని. ౨౫సం. రాలక్రింద ఈవిద్యాపీఠముయొక్క శంకుస్థాపనము చేయునపుడు నేనుంటినచ్చి యుంటిని. అప్పుడున్ను మహాత్ముడనబడినవాడుకాను, ఆమహాత్ముడనునామమునాడుండినవారలు అప్పుడుమహాత్మ మున్షీరాంగారిని ఉద్దేశించుచుండిరి మితేకరువారిప్యామిశ్రద్ధానందగారు వారియాజ్ఞలను అనుసరించిన భావము పండితులు చాలగొప్పవారు. ఈవిద్యాపీఠవిషయములందు వారిశ్రద్ధవారు ముకోట్లరూపాయలై చేసినవిజ్ఞప్తి నిన్న తెలియుగలదు.

"విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులను తమ భాషనుఒకరికొకరికితెల్పుకొనుటకై ఇంగ్లీషు భాషనుపయోగించుచుండుట బాగులేదని నేను ఆక్షేపించినందుకు వారలునన్ను క్షమించుదురుగాక హిందీనిగాని, హిందూస్థానీనిగాని, ఉర్దూనుగాని, సంస్కృతమునుగాని, లేకమరిఏ ఇతరభారతీయభాషనుగాని ఉపయుక్తమైన ఉపయోగించిన బోధకులను మనముమహాత్ముగా ఇంగ్లీషువారిభాషనే అంటిపెట్టుకొనియున్నప్పుడు భారతదేశమును వారిబంధనముచున్న విధమునుగురించి మనమాక్షేపించుట విశేషముగాదు. మనముఇంగ్లీషుభాషను విస్మరింతముగా మాట్లాడుచున్నామనియు, పండితమాలవ్యా సర్ యస్. రాధాకృష్ణగారలవలె అలంకారికముగా మాట్లాడగలవారలు, చాలకొద్దిమంది ఉన్నారనియు ఒకఆంగ్లేయుడు చేయుప్రశంసనమువిని మనముగర్వించుటకంటెమన మైనపద్ధతికి మరొకనిదర్శనమేమికావలెను జపానువారి దాసరితనముమాచుండు. అనేకము పాశ్చాత్యదేశములను పరాధీనచేయుచున్నది. అందువలన అతిపాశ్చాత్యమైన ప్రతిదానిని భారతదేశమునకుంచరేదు. పాశ్చాత్యులలో ఉత్తమమైనదానిని తమభాషద్వారా నేర్చుకొనుటయే అదిచేసినపని ఈవిధముగా ఏవిజ్ఞానమునుగాని నేర్చుకొనుటకు ముందు ఇంగ్లీషుభాషను సాధించుటకై చేయుప్రయత్నము నిరుపయోగము దానివల్ల మరొకవిధముగా ఎక్కువఉపయోగపడగల యౌవనకాలము వ్యర్థమగుచున్నది. దేశీయమహాపురుషులు జనులకు ఇంగ్లీషులో ఉపన్యాసములిచ్చుచున్నప్పుడు ఆజనులు గొర్రెల్లావలె ఒఠ్ఠుతో వినుచుండుట ఈదేశములో సహజ, మరియొకనిదర్శనము కాశీవిద్యాపీఠమందు కూడ ఇంగ్లీషుభాష ప్రాముఖ్యము వహించుచుండుట నాకువిచారజనకముగనున్నది.

పశ్చాత్తాపరంభమున శిథిలమైయున్న నాయకులు పరిశీలనవసేదవని కొంతకొలము జరిగెను– దానిని ప్రస్తావించి మహాత్ముడిట్లుచెప్పెను "విద్యార్థులు విశ్రాంతిలేకపోయినచేసేదు విద్యారంభము నిట్లుచేయుటఎందుకల్లి? బహుశావారలవిషయ్ వారలకు ఎక్కువఖర్చుపైన తోచిరాదకుండ చేసెనదేమా!"

తుదకు మహాత్ముడిట్లుముగించెను. ఉర్దూలో పార్సీని ఎక్కువగాకలుపుటయు, హిందీలో సంస్కృతమును ఎక్కువగా కలుపుటయు మంచిదికాదు. ఈపద్ధతివలన అందరికిని అర్థముకాగలుగునట్టిన హిందూస్థానీభాష ఏర్పడుటకుఆటంకము. భారతీయ విద్యాపీఠములనుగురించి నేనంతమెప్పుకొనవలసినది. ఇదివరకు పాశ్చాత్యసైన్యములయొక్క అనుకరణములు, ఆక్స్ఫర్డు, కేంబ్రిడ్జి విద్యాపీఠములలో చదివినవారలు తామ పోయినచోట్లకెల్ల తమవిద్యాపీఠముల సంప్రదాయములను వ్యాపింపజేయుచుండ, భారతీయ విద్యాపీఠముల పట్టభద్రులు ఈవిషయములో కొలదపడియున్నారు. కాశివిద్యాపీఠమువారలు ఆలీఘరు విద్యాపీఠమువారలతో మైత్రికలిగియున్నారా? హిందూవిద్యాపీఠవిద్యార్థులు తమతమప్రాంతీయమైన వాని కళ్లేదులకుటుంబములు యోగక్షేమములందే హిందూమతమునకు సంప్రదాయసిద్ధమైన పాడిపంటమునకు అనుగుణమైనవ్యక్తిత్వముల తక్కువ. వారిని తాము ఆకర్షించగలుగుచున్నారా? దీనికిఅవునని చెప్పగలిగినచో, అప్పుడువారలు విద్యాపీఠమువారలను మాడుకొని గర్వింపవచ్చును- ప్రపంచమునకు వారలు శాంతిసందేశమును, మానవులకందరికీనిసహాయసందేశమును వారలొసగగలరనివిశ్వసించవచ్చును"

మాలవ్యాగారి వాగ్దానము

పండితమాలవ్యాగారు ఈసభయందు మహాత్మాగాంధీ" వచ్చినందుకు కృతజ్ఞతను తెలిపిరి– ఇంతవరకువిద్యాపీఠానికి ౧౫౦లక్షలరూపాయిలను సమకూర్చగలిగితిమనియు, త్వరలో రెండుకోట్లుపూర్తికాగలదని ఆశ యున్నదనియు చెప్పిరి– మొత్తమువిూద ౫కోట్లుకావలెననిరి– గ్రహిస్తున్న గురువిషయములలో హిందీలోపాఠ్యగ్రంథాలు రచితములగుచున్నవి గనుక ఈవిద్యాపీఠమందు ఇంగ్లీషుభాషతో విద్యనేర్పుట తొలగింపబడగలదనిరి. గాంధిమహాత్ముడుచెప్పిన పనులపట్ల మాలవ్యా విద్యార్థులును ఉపాధ్యాయులును హృదయములలో నిల్చుకొనగలరనిరి,

సర్ యస్- రాధాకృష్ణగారు గోపన్యసించుచు గాంధిమహాత్ముడు వెలిబుచ్చిన దివ్యజ్యోతి దేశానికంతకూ అవిచ్ఛిన్నమైన మానవుకు మార్గదర్శకమగుగాకయని ఆశించిరి

జపానుకోల్పోయిన ప్రదేశాలను మరలయిచ్చుంతురా

(బ్రిటిషుపార్లమెంటు కామన్సుసభలో [illegible] విదేశాంగమంత్రి ఈడెను జపానుండి జపాను బలాత్కారముగ గుంజుకొన్న ప్రదేశాలను మాంచూరియాతోసహా తిరిగియిచ్చివేయునట్లు చూచుటయిప్రశ్నమందతివారి [illegible] లోగలదాయనిరి, ఈడెనుగారు [illegible] యుంటకు స్పష్టముగా బలాత్కారమించిన అక్కలాన్యాప్రదేశాలుగాక మాంచూరియా, కొరియా మనె, వారలున్నిటిక్కలను, జపానువారలు ఆయందిరప్రదేశాలను యుద్ధానంతరముఇచ్చివేయవలెననియు, జపానీయులు ఇప్పుడు చేసినదౌర్జన్యముతో వారలపై చర్యగైకొనబడునవనియు తేల్చివేసెదరాయనియు ప్రశ్నఅడిగిరి. అందుకుఈడెనుగారు ఇందుకుసమాధానము జనవరి ౧ వతేదిన వాషింగ్టనునగరములో ౨౬ రాజ్యాలవారు సంతకము చేసినప్రకటనలో ఇమిడియున్నది, ఆప్రకటనలో మొదట అట్లాంటికుపాత్రానిష్కరములో తెల్పబడిన ఉద్దేశ్యములను సిద్ధాంతములను బలపరచబడినవి తర్వాతప్రతిరాజ్యముస్వాతంత్ర్యము స్వపరిపాలనము బలాత్కారముగ తొలగింపబడినచో వాటినితిరుగారాజ్యములకిచ్చివేయవలెనని చెప్పబడినది.ఇంతకంటె నాకు ఎక్కువచెప్పలేనని.

నాలంద విద్యాపీఠము

(ఆర్. ప్రభాకర్ రావుగారు, బి. ఏ.)

క్రీస్తుశకపు 7 వ శతాబ్దిలో ఈదేశమందు హర్షరాజాగారిపోషణక్రింద ఒకటికంత విఖ్యాంతయశస్సుగలైన విద్యాపీఠమొకటియుండినట్లైన తర్వాతవచ్చినపారిస్, ఆక్సుఫర్డు విద్యాపీఠములు పాశ్చాత్యఖండమునకు ఎట్లోప్రాముఖ్యమునకు ఈవిద్యాపీఠమున్ను అట్లే అయియుండెను. ఇదియే నాలందపీఠము. దీనినిగురించి ప్రపంచప్రసిద్ధచీనియాత్రికుడగు హియన్ త్సాంగు ఎంతోవిస్తరముగాను రమ్యముగాను వ్రాసినాడు ఏదోవచ్చిచూచిపోయినవాడుగా ఆయనవ్రాయలేదు, ఈవిద్యాపీఠములో ఆయనకొన్నాళ్లుండిచదివి జ్ఞానముసంపాదించుకొని పోయినవానివలె ఆయనవ్రాసినాడు ఆయాత్రికుడు నాలందలో అయిదేండ్లుండి నివ్వెరయించుటచే ఆకాలపుదేశీయుల దృష్టిలో దానిప్రాముఖ్యమునకు నిదర్శనము

సాధారణపరిపాలన

ఆకాలములో ఈవిద్యాపీఠమునందు ౧౦ వేలమంది విద్యార్థులుండిరి. వారిలో కొందరు మంగోలియాయందుమారమునుండికూడ వచ్చినట్టివారలు నాలందవిద్యాపీఠము దూరస్థలములలోనుండు విద్యాశాలలపై అధికారముమాత్రము గలిగియుండుటయేగాక విద్యాస్థానముకూడ అదియేఅయియుండెను, అగ్రరాజులు దత్తముచేసిన అనంతస్థలవసతులలో ఆవిద్యార్థులందరును ఉండుండిరి వార్షికవ్యయముగా ఒకవిహారమునో లేక సుమారు ౧౦౦ అడుగులఎత్తుగల ఇత్తడివిగ్రహమునో ఇచ్చియుండెను. ఇక్కడఅన్నిటికంటె గొప్పవిశేషమేమన విద్యార్థులు తమవిద్యకొరకుగాని భోజనముకొరకుగాని ఏమియు మూల్యముచెల్లింపవలసిన అవసరమే లేకుండెను విద్య, నివాసవసతి, భోజనము, బట్టలు, పక్కలు, మందులు అన్నియుధర్మముచేయబడుచుండెను. వీటిఅన్నిటికొరకుఅగుఖర్చు ఆవిద్యాపీఠమునకిచ్చిన పెద్దయెస్టేటుల ఆదాయమునుండి లభించుచుండెను. "ఈవిద్యాపీఠముయొక్క ఉపయోగమునకై యిచ్చిన ౧౦౦ గ్రామాలమీదపన్నును దేశముయొక్క రాజుమాఫీచేసెను.

ఈవిధముగ విద్యార్థులుతమకు కావలసినఅవసరములవిషయమై ఏలాటిచింతచీకాకు లేకుండతదేకశ్రద్ధతో జ్ఞానార్జనచేయుచుండిరి కానిఈవిద్యాపీఠములో ఎవరినంతెవారలను చేర్చుకొనుచుండలేదు, ఏవోవచ్చినవారలనందరిని చేర్చుకొనుటలేదు ఎవరైతేవిద్యాపీఠమందు కొంతకాలమునిలచి లాభముపొందగలరో అట్టివారలకే ఈచేర్చుకొనుట ఒకసమ్మానముగ దక్కుచుండెను. చేరవచ్చినవిద్యార్థులను కఠినముగా పరీక్షించుచుండినట్లును, ఆపరీక్షలో పదిమందికి ఏయిద్దరుముగ్గురో విజయముపొందుచుండినట్లును హియన్ త్సాంగు వ్రాసినాడు

చర్చద్వారా విద్య

నాలందవిద్యార్థులందు చర్చచేయుటయను పద్ధతిలో విద్యనేర్పుచుండిరి. ఉపాధ్యాయులును విద్యార్థులును చర్చలకైచేరి వివిధవిషయములను గురించి చర్చలను జరుపుచుండెడివారు, విద్యార్థులు నేర్చుకొనదలచినవిషయములలో అట్టిచర్చలువారలకు సంతోషము కలిగించుచుండెను, మనదేటికాలాలలో ఉపన్యాసములిచ్చునప్పుడు ఉండేవినునటువంటియా చర్చల తరగతులలో ఏమాత్రము లేకుండెడిది. "చర్చించుచు నేర్చుకొనుచుండుటలో దినములువారికి చిన్నదిగ తోచుచుండెను. పెద్దలుచిన్నలుకలిసి రాత్రింబవళ్లు ఒకరితోనొకరు వాదనలు చేయుచుండిరి. అని హియన్ త్సాంగునాలందలోని ఏర్పాటునుగురించి వాదించి ఆతడు ఈచర్చలనుగొన్నటువంటి శిక్షార్థచేసియున్నాడు ఒకప్పుడు ఒకతలకాయతర్కశాస్త్రజ్ఞుడు నాలందపండితులకు సవాలుచేయుచు "ఈ వ్యాసములను వ్రాసినవాడు వాదనలో ద్వారము వద్ద వ్రేలాడగట్టెను-ఆవివాదములో నెవరేని అసిద్ధాంతములను ఖండించ గలిగిన, నేనుఅతనివిజయమునకు గుర్తుగా నాతలనునిచ్చెదను"

హియన్ త్సాంగు ఈసవాలునంగీకరించి ఆతర్కశాస్త్రజ్ఞునితో చర్చించిగెలిచెను. కానీతరుతో అతనిందరపాటుపండితుని శిరస్సును రక్షించి ఆతనిని తనశిష్యవర్గములో చేర్చుకొనెను

ఈవిద్యాపీఠమందు ఉపాధ్యాయులు ౧౫౦౦ మంది ఉండిరి. వారలుబిగింపువారలుగాక తమవిద్యార్థులతోకలిసిమెలిసియుండెడివారలు. వారలు తమవిద్యార్థులకు చదువులోను, చర్యలలోను మార్గము చూపుమనిభావవిజ్ఞానమిత్రులుగానుండిరి ఆకాలమున నాలందలోపేరెన్నికగల ఉపాధ్యాయులలో చంద్రపాలుడొకడు. ఆతడు బుద్ధిలోధులకు గౌరవమునకూర్చెనట. గుణమతి స్థిరమతిఅనువారలు వంచియశస్సు పొందినవారలట ప్రభామిత్రుడు స్పష్టముగా వాదముచేయువాడట. జినమిత్రుడు సంభాషణలో గొప్పవాడట. జ్ఞానచంద్రుడు ఆదర్శవర్తనుడట, శీలభద్రుడు తనసమకాలికులెల్లరిలోను గొప్పపండితుడట.

నిజమైన విద్యాపీఠము

ఇక్కడ నేర్పుడివిద్యలు చాలగొప్పవి ఇక్కడ చేరుటకు ముందువిద్యార్థి బాగుగా చదువుకొనివావలసియుండెడిది. అక్కడ అనేకవిషయములను నేర్పుచుండుటనుబట్టిచూడగా, అక్కడ అదర్శమైనవిద్యాస్వాతంత్ర్యముండినట్లు ఆరోజులలోనిఅనేకములైన ఇతరవిద్యాపీఠములవలె ఒకమతము వారివిద్యమాత్రమే నేర్పువిద్యాస్థానము అనికాదనియు బుద్ధుడనుమన్నది-హర్షరాజాఅభిమానించినమతమైనమహాయానబౌద్ధమతమునువిశేషముగనేర్పుచుండెడివారువిజమే-కానిబౌద్ధమతములో కల్పితగారు శాఖలను, వేదములు, తర్కము, వ్యాకరణము, ధాతుశాస్త్రము, వైద్యము, జ్యోతిషము మున్నగు బ్రాహ్మణులమతవిద్యలనుకూడ నేర్పుచుండిరి. అక్కడఅన్నివిద్యలను నేర్పుచుండుటవల్ల, దానిని నిజమైనవిశ్వవిద్యాలయమని వర్ణించినారు.

ధర్మముగా విద్యనేర్పుట, చర్చలద్వారా దానినినేర్పుట ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు విజ్ఞానమిత్రులవలెయుండుట, అనేకవిషయములు నేర్పుట ఏర్పాటుండుట. ఇవి నాలందజీవితముయొక్క ప్రసిద్ధలక్షణములలోకొన్నియైయున్నవి, కొన్నివిషయాలలో ఈప్రాచీనవిద్యాపీఠము మన ఆధునికవిద్యాపీఠములకంటె చాల అగ్రస్థానములో నుండెను.

(ఇంగ్లీషునుండి)

దక్షిణాఫ్రికాకు రిపబ్లికు లేదు

దక్షిణాఫ్రికాను ప్రత్యేకరిపబ్లిక్కు రాజ్యముగా చేయవలెనని అక్కడి పార్లమెంటులో ప్రతికూలపక్షమువారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానము ౮౦-౬౫ ప్రతికూలానుకూలములైన ఓటులతో బసవరిగించలేక ఓడిపోయినది. దానికిబదులు జర్మను,ఇటలీ, హంగరీ,రుమేనియా, ఫిన్లాండులపై ఆరాజ్యప్రభుత్వముగావించిన యుద్ధప్రకటనను, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములో దక్షిణాఫ్రికా భాగముగానుండవలెనను సూచనను బలపరచవలెనని స్మట్సుగారుచేసిన సూచన ౮౧-౬౪ అనుకూల ప్రతికూలములైనఓటులచే ఆమోదించబడినది.

నాగపూరులో గాంధిమహాత్ముని సంభాషణ

త్రివేదిగారు తనకుమారునిసాగనంపుటకు జనవరి౧౧వతేదినాడే గాంధిమహాత్ముడు వర్ధానుండి కారులో నాగపూరుకు పోయి అక్కడినుండి కాశీవిద్యాపీఠపు స్నాతకోత్సవమునకు పోవుటకై రైలులో ప్రయాణమైరి-జనమువారిక్కడ మాదిరి తరగతిదబ్బాచుట్టును మూగిరి

గాంధిగారు తమ డబ్బాలోనుండి హరిజనులకైధనమియ్యండని చేతులుబయటికిచాచిరి. మొదటవారికి ఒకకానీని ఎవరోయిచ్చిరి-అదితీసికొనివారు "పింకకొద్దియైనను ఫరవాలేదు-ఇట్టిమిత్రులారా అందరుఇవ్వండి", అనిరి. "ఓరియంట్ప్రెస్ఆఫ్ఇండియా" అను వార్తా సంస్థ ప్రతినిధి వారిచేతిలో నొక రూపాయనుంచి అడిగిరట్లు, "హరిజనులకివ్వారుసరే ముసల్మానుల సంగతి ఏమి" అని అడిగెను.

గాంధిగారు "అంతా ముసల్మానులే- చర్ఖా సంఘమను పెద్దసంస్థను నేనుఏర్పాటుచేయలేదా అందులో ౫౦౦౦౦మంది బీదముసల్మాను స్త్రీపురుషులనుచేర్చుకొని వారల జీవనమున కేర్పాటుచేసినారు. బెంగాలుకును, బీహారుకును, సంయుక్తరాష్ట్రములకును ఇతరస్థలములకునుపొమ్ము-ఇందుకు మీకునిదర్శనములు చిక్కగలవు. అంతమంది ముసల్మానులకు అంతచేసినట్టిసంస్థ భారతదేశములో మరొకటిలేదు. వార్షికప్రణాళికలో ముసల్మానులకు నేను ముఖ్యస్థానాలనిచ్చినాను,"

అంతటవార్తాసంస్థప్రతినిధి రాజకీయవిభేదములతోఅగించేమాటఏమి?" అని అడిగెను. అందుకు గాంధిగారు "నాకుఅవిషయమై అంతఅంతవరకు తెలియదు-వివేకవంతులమాట చెల్లగలదు-అప్పటికి ఒకరినొకరు ఆదరించుకొనగలము-" అంతట ఆ వార్తాసంస్థప్రతినిధి 'కాని గాంధిమహాత్మా, మొత్తమైనంతలో కొందరలో భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము కావలెనని నిష్కపటముగాకోరు ముసల్మానులున్నారు. అందువల్లమీరే ముందు గాపోయి ఏకైకమత చెప్పుకొనదగినదానిని ఎందుకుచేయరు?" అని అడిగెను- గాంధిగారందుకు "అద్వైతునితోందరపడవద్దు, మనమైనమంతదేశక్తి మనకంటెగొప్పది-దానికి మనకోరికలన్నీ తెలుసును" అనిరి.

యూరపియుడు భారతీయాధికారికి క్షమార్పణచేయుట

మధ్యరాష్ట్రపభుత్వపు ప్రధాన సెక్రటరీయగు సి యం.త్రివేదిగారు తమకుమారుని సాగనంపుటకై తమసతితోకూడ నాగపూరు రైల్వేస్టేషను కుపోయినప్పుడు జనవరి౧౧వతేదిన ఒకవ్యాపకమగు దవగిరసంఘటన జరిగినది-త్రివేదిగారి కుమారునికి ముందుగా రిజర్వుచేసికొనబడిన ఒక రెండవతరగతి డబ్బాలో చోటు నిర్ణయింపబడెను. కాని ఆడబ్బాలోనుండిన యూరపియులెవ్వరోకొందరు తలుపుబద్ధమువచ్చి త్రివేదిగారి కుమారుని ఆడబ్బాలోఎక్కనీయమని అడ్డుపడెను- అందుపైకొంతదూరముమాటలుగడచినవి- తుదకుగా కొందరు అక్కడివారలు త్రివేదిగారు ప్రభుత్వప్రధానకార్యదర్శియని చెప్పినను ఆయూరపియుడు తనపట్టువదలలేదు. అందుపై త్రివేదిగారికుమారుని ఇంకొకడబ్బాలోకి పంపించవలసివచ్చెను. పోలీసులు యూరపియునికి చాలానచేయతలచగా, ఆయూరపియుడుఈవలికివచ్చి త్రివేదిగారితో "రైలుబండినిఆపియుంచి ఆలస్యముచేసినందుకు నేను క్షమార్పణచేసికొనుచున్నా"ననిరి

త్రివేదిగారు అసలుఅంశము అదికాదనిరి, ఆయూరపియుడు తనమొగటప్రవర్తనకై క్షమార్పణచేయవలెననియు చెప్పిరి- అందుపైఆయూరపియుడు అట్లేచేసెను-పిమ్మట త్రివేదిగారు "ఇకమీద మంచిప్రవర్తనతో నుండునని ఆశించుచున్నాను-ఈరైలుబండి నీదికాదు-ఈదేశముమాది-ఈసంగతి జ్ఞాపకముంచుకొనుము" అని బుద్ధిచెప్పి పంపిరి.

ఆర్యసమాజ ప్రచారము

మామిత్రులగు శ్రీ భూపతిరావు, రామచంద్రరావుగార్ల అధ్యక్షతపై మెదకుజిల్లాలో సిద్దిపేటతాలూకాకు చెందిన "ప్రజ్ఞాపురం" (ఇది శ్రీరాజారాంరాజాబహద్దర్ గారి జాగీరు) మరియు తదితరపరిసరగ్రామములలో "వైదికధర్మప్రచారార్థము, నేనును శ్రీ డి. వి. స్వామిగారున్ను సిద్దిపేటనుండి ప్రొద్దుటేబస్సులో ప్రజ్ఞాపురం చేరితిమి.

ఇచ్చట ఇంతకుముందు ఉపాధ్యాయులవారు మామకొందరు ఆముసుగాను వారి పైకపాలా శాఖనుండి ౧౫-౦-౦ నాలుగురూపాయిలు అలవెన్సుయివ్వబడుచున్నట్లు తెలిసినది. ప్రస్తుతానిమిత్తము జాగీరునుండి లభించునది అయిదు రూపాయిలు మాత్రమే.

ఉపాధ్యాయుని ఆశాభావమే సంరక్షకులు శమకాలురను చేయవలసిన గ్రామమునందలి (కుమ్మర్ పల్లి) వీధిబడిలోకి పంపుచున్నట్లు తెలిసి మిగుల విచారముగలిగినది. గ్రామప్రముఖులు జాగీరుఅధికారుల దృష్టిని ఆకర్షించవలసియున్నది. ఇచ్చట ౧౧౦౦౦-౦-౦ వరాలు కలిగియున్న ప్రజాభివృద్ధికై నవలు ఏర్పాటుచేయుచున్నవి.

ఈగ్రామమున మరియు సమీపమందలి పల్లెలలో క్రైస్తవులు తమమతప్రచారమును సాగించుచున్నారు. గ్రామాధికారులుమాకు సర్వవిధముల తోడ్పడి సత్కరించిరి.

ఆ దినము సాయంత్రము "ముత్రాజుపల్లి"కి పోయితిమి. అక్కడ శ్రీ రామకృష్ణారెడ్డి, గోపాల్ రెడ్డిగార్లను సందర్శించితిమి- వారిగ్రామములో క్రైస్తవులప్రచారమును నిరోధించుటకై వారొనర్చుచున్న కృషి మిగుల శ్లాఘనీయము.

మరుసటిదినము కుమ్మర్ పల్లిలో ప్రచారము సల్పి అక్కడనుండి "పాముల్ పర్తి"కి చేరితిమి. పాముల్ పర్తిలోను శ్రీయుత భూపతిరావుగారు మరియు "శ్రీయుత గోపాల్ రెడ్డిగారు కూడా వచ్చిరి. "పాముల్ పర్తి" పెద్ద జాగీరు గ్రామము. దీని ౧౧౦౦౦ పదునొకండువేల వరాలున్నట్లు తెలిసినది. తపాలాఫీసుగలదు. జాగీరు తరఫున పాఠశాలలేదు- శ్రీ నారాయణరెడ్డిగారి బింద్లాఅధరణమున శోకపాఠశాలను సొంతా ఏర్పరచినారు- యిందు మొత్తము ముప్పది బాలబాలికలు విద్య నభ్యసించుచున్నారు, యీ తరపున పాఠశాలను నియమింపచేయుటకై ప్రముఖులు కృషిసల్పవలసియున్నది. సాయంత్రము యిక్కడి వాచనాలయము కార్యకర్తలచే నూతనముగా స్థాపింపబడిన "వైదిక వాచనాలయము"ను యువకులు ఉత్సాహముతో నిర్వహించుచున్నారు- పలురకముల పుస్తకములు ప్రోగుచేసియున్నారు- అధికారివర్గమువారిపై "గ్రంథాలయము" అను విషయములో సభ్యులనుద్బోధించితిమి, రాత్రిపాఠశాలయందు యువకులు ఉపన్యసించుటకై కూడింటు గ్రామ రిజిస్టరులో అవసరములగుమార్పులు ఏర్పడినవి.

వకీల్ సి. ఆర్. రామకృష్ణారెడ్డి వర్మ,
బొల్లారం.

"ఖాదీనూలు పోటీ"

అమ్మంపేట్టు, జనవరి ౧౨.

నేటి సాయంకాలము మా పురమందు దేశీయ ఖాదీవస్త్రాలయము వారిచే శ్రీ గోరక్షణుండలివారి కార్యాలయమువద్ద ఖాదీనూలుపోటీలు జరుపబడెను- పోటీయందుపదునాలుగుమంది పాల్గొనిరి- అందునలుగురు స్త్రీలు మూడుమంది పైగా ప్రేక్షకులువచ్చియుండిరి- పోటీ చాలావిజయవంతముగా నెరవేరెను- శ్రీ-బి-వి- నాయుడుగారి అధ్యక్షతనభద్రయుయుక్క- ప్రాముఖ్యత శ్రీ గెల్లా శేషగిరిరావు- యల్లాప్రగడ కృష్ణమూర్తి ఏలూరి నాగభూషణం మొదలగువారి తోడ్పాటులవచ్చెను- శ్రీమతి యల్లాప్రగడసత్యవర్ధనమ్మగారిచే రాట్నపరిశ్రమనుగురించి చక్కని ఉపన్యాసమీయబడెను- అధ్యక్షులవారిచే బహుమానములు పంచబడెను- ప్రతి అమావాస్యయందునూయిట్లే ఖాదీనూలుపోటీలు జరుపబడును- ప్రథమబహుమానముగా అనుమోలరత్నమ్మగారికి ఒకరాట్నము బహూకరింప బడెను- ద్వితీయతృతీయబహుమానములుగా శ్రీమతి యల్లాప్రగడసత్యవర్ధనమ్మగారికి శ్రీయుత వి- వెంకటసుబ్బారావుగారికి ఖద్దరు తువాలాలు యివ్వబడెను-

ఇట్లు,
మానేజరు
దేశీయఖాదీవస్త్రాలయము.

మధిరతాలూకావార్తలు

(స్వ.వి.) మధిర, ౧౫-౪-౫౧-

మధిరతాలూకా రెంటుకూరు గ్రామములో ౧౪-౩-౫౧ రాత్రి పట్వారీగారియింట్లో కన్నముచేసి దొంగలురెండువేల వాలీరూపాయిలు- అంచనాగలబంగారపు సొమ్ములు దొంగిలించిరి- రక్షకదళమువారువచ్చుసరికే రెండుతోలపాలీలు పరారీయైయున్నవి. మాచుట్టుపట్టు గ్రామములలో దొంగతనాలు ౫-౬-సంవత్సరములనుంచి జరుగుచున్నదే కాని దొంగలు పట్టుపడలేదు- ఇప్పుడిన్స్పెక్టరుగారువచ్చినదాది ఈ దొంగలజాడలనిమిత్తము బహుజాగరూకతగా మెలంగుచుండిరి- రెంటుకూరు చోరీవిషయమై ఎన్నికేసులుచేయవలయునో అన్నియు చేసి అఖరుకు ఇంగ్లీషు యిలాకా నందిగామ తాలూకా రెండు జేబుదొంగలను యిద్దరిని అరెస్టుచేసితీసుకొనివచ్చిరి మధిరలోజరిగినచోరీలుపట్టుకొననిరి చుట్టుపట్ల వీరిజాడకనిపెట్టుకొనిరి- రెండేళ్లసాహసాలు మాకేరమలో వ్యాపారానికి వచ్చి అచోట చెప్పుటచే ఈదొంగతనాలు జరుగుచున్నవని చెప్పిరట ఇంకను ఆనేకపార్టీలు వున్నవనికూడా చెప్పిరట- రెండేళ్లగ్రామములోకివెళ్ళి రూపాయిల జాడతీసినారు-

హైదరాబాదు స్టేటు ఆర్యమహాసభ

ఉద్గీరులో రాబోవు ఫిబ్రవరి ౧-వనుండి ౧౪ వరకు హైద్రాబాదుస్టేటు ఆర్యమహాసభ ప్రథమాధివేశము జరుగును. అక్కడనగరముగట్టబడును- దానిని శ్యాముల్ నగరమందురు- ఇందుసమ్మేళనమునకువచ్చు ౧౦౦౦౦జనులు సపరివారముగా యుండుటకు ఏర్పాట్లుచేయుదురు- ఒక పెద్దసభామండపముగట్టబడును- అందు ౨౦౦౦౦ జనులు కూర్చొని సభాకార్యక్రమములను సుఖముగా వినవచ్చును. రెండు చిన్నమండపములు గూడా కట్టబడెను, ఒకదానిలో ప్రాతఃసాయంకాలము యందు బృహద్యజ్ఞము ధర్మోపదేశము జరుగును. రెండవమండపమున ఉదగ్రఆర్యసమాజముల వార్షికోత్సవము, ఆర్యకుమార సమ్మేళనము, ఆర్యమహిళాసమ్మేళనము, మరియుహిందీసమ్మేళనము మొదలగునవి జరుపబడును-

దక్షిణకేసరిశ్రీయుత పండిత వినాయకరావు విద్యాలంకార్ బార్-ఎటలాగారు యీమహాసభ అధ్యక్షపీఠమలంకరింతురు- అహమద్ పురము ఆర్యసమాజమునకధ్యక్షులగు శ్రీ యుత నిపర్తి రెడ్డికేశిగారు ఈమహాసభ స్వాగతాధ్యక్షులు మరియు శ్రీయుత పండిత నరేంద్రగారు యీ సమ్మేళనమునకు కార్యదర్శులు-

ఈసమ్మేళనమున పాల్గొనువారందరికిందివిధముగా ప్రవేశరుసుముచెల్లించి టిక్కెట్లుతీసుకొనవలయును- ప్రతినిధి రూ ౧లు సభాసదులకు రూ-౨లు ప్రేక్షకులకు ౪లు పై విధముగా టిక్కెట్లుకొన్నవారే సభామండపములోనికిపోవుటకర్హులు,

శ్రీసర్వదానందస్వామి నారాయణస్వామిగారు, మొదలగుఆర్యనాయకులును మరియు పండితులుపదేశములొసంగుదురు- భోజనములకై హోటళ్లుండును- మంచినీటివసతులు, మరియు దీపములఏర్పాటు ఉండును-

ఆంధ్రమహారాష్ట్రమరియు కర్నాటక బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ [రెడ్లు] వైశ్య,మరియు శూద్రులందరు ఆర్య[హిందువు]లే. ప్రాంత,భాష,మరియుమత భేదములపాటించక సమస్తజనులందరియందు వైదికధర్మ వ్యాపకముగాయున్నదనిఅందరికిని తెలిసినవిషయమే. అట్టివైదికధర్మప్రచారముచేయు ఈ ఆర్యమహాసభకు వెళ్లుటకందరు అర్హులే-

ఇట్లు,
నరేంద్ర
మంత్రి ఆర్యసమ్మేళనము ఉద్గీరు

పరతు పైఖా క్సారు నాయకుని విడుదల

వెల్లూరు జెయిలులో ఉంచబడియున్న ఖాక్సారునాయకుడగు అల్లామా ఇనయతుల్లాఖాన్ మష్రాఖిగారు తనఅనుచరులను యుద్ధము ముగియువరకు ఖాక్సారు ఉద్యమములోనుండి వైదొలగమనుమాటను ఒక విజ్ఞప్తి చేసినందువల్ల ప్రభుత్వమువారిని విడుదలచేయుటకు ఆజ్ఞ ఇచ్చిరి కాని మదరాసురాష్ట్రమును వదలిపోకుండ ఉండవలెనని- అక్కడవారు తనవిజ్ఞప్తిలో తెలిపిన ఉద్దేశ్యములసాధనకై తన యిష్టమువచ్చినవారలతో సంభాషించుకొనవచ్చును- కాని ఖాక్సారు సంస్థ ఇంకనూ సమ్మతసంఘముగానే యుండునుగనుక దానిసభ్యుడుగాని, దానిపనులతోడ్పడుటగాని చేరరాదనుని ఇండియాప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినారు.

అమెరికా రాజ్యాల మహాసభ

అమెరికాఖండములోని ౨౧ ప్రజాస్వామిక రాజ్యాలప్రతినిధులు జనవరి ౧౬వ తేదిన రియో-జానీరోలో సమావేశమై పశ్చిమార్ధగోళమును శత్రువులదాడినుండి రక్షించుటను గురించి ఆలోచించిరి ఈఆలోచనలు ఏకగ్రీవముగ జరుపనిశ్చయించిరి ఈ సభలో పాల్గొనుచున్న రాజ్యాలలో జర్మని, జపాను, ఇటలీరాజ్యాలలోదేనితోనో ఒకదానితో యుద్ధములోదిగియున్నవి-అవియేవనగా, అమెరికా సంయుక్తరాజ్యము, మధ్యఅమెరికాఖండములోని గాటిమాలా హాండూరాస్, సాల్వడర్, నైకారాగువా, కోస్టారికా అను ప్రజాస్వామిక రాజ్యాలు, క్యూబా, డొమినికా, హెయిటీఅను ప్రజాస్వామికరాజ్యాలు అయియున్నవి-తక్కినవాటిలో మెక్సికో,కొలంబియా, వెనిజులా రాజ్యాలు జర్మని, జపాను, ఇటలీలతో మైత్రినిత్రెంచుకొనినవి ఇక మిగిలిన అమెరికాఖండ రాజ్యాలతో రెండువర్గాలున్నవి- పసిఫిక్ ప్రాంతమందు యుద్ధవారంభముకాగానే అమెరికా సంయుక్త రాజ్యముయొక్కపక్షముచే బలపరచుచున్నామని చెప్పిన రాజ్యాలు ఒకవర్గములోనివి- అమెరికా సంయుక్తరాజ్యమును శత్రువుగభావించమని చెప్పి సానుభూతి తెల్పిన అర్జెంటైనావంటి రాజ్యములు.

ఈసభకు బ్రెజిలురాజ్య విదేశాంగమంత్రియగు మహార్ అరన్హా గారు అధ్యక్షత వహించుచున్నారు

ఈసభలో కొలంబియా, మెక్సికో, వెనిజులా అను మూడురాజ్యాలచేత కొలంబియారాజ్యప్రతినిధి జర్మని ఇటలి, జపానులతో మైత్రినిత్రెంచుకొనవలెనను తీర్మానమును ౧౭-వతేదిన ప్రతిపాదించినారు-దానిపై చర్చలు జరుగుచున్నవి.

చర్చిల్ గారి రాక

చర్చిల్ గారు అమెరికానుండి విమానములో బ్రిటనుకు జనవరి ౧౭వతేదిన తిరిగివచ్చిచేరినారు అదిమొదలుకొని వారు యుద్ధమంత్రులతోను ముఖ్యులగు సలహాదారులతోను ఆలోచనను చేసినారు-లండనులో పత్రికలువివరిగ్యావతేదిన చేసి వవిమర్శలలో మలయాలో సంభవములు బ్రిటిషు ప్రజలకు ఆగ్రహమును కలిగించినవనియు, దీనికి కారకులైనమంత్రులను వెంటనే తొలగించవలెననియు కోరబడినది

ఫిలిప్పైనుదీవులలోను, హవాయిదీవులలోను ఈస్టిండీసుదీవులలోను పోయిన ౧౦ ఏండ్లలోచేరి నివాసముయేర్పరచుకొనిన జపానీయులందరును జపానువారి గూఢచారులుగపనిచేసి యుద్ధములో జపానువిజయమును స్థిరపరచుటకై ఉద్దేశించబడిరనిలండన్ టెలిగ్రాఫు అను లండనుపత్రికలో హెచ్.ఏ-స్టాండిష్ గారు సింగపూరునుండి పంపినవార్తప్రకటించబడినది.

స్పెయినులో మూడుతరగతుల సైనిక దళము అను రిజర్వు సేనలోకి పంపించివేసినారు.

త్రాగుటకు నీరులేదు

(ఓ వి)

హైదరాబాద తాలూకా కులాపుర లో ఒక చెరువుకలదు—ఈ సంవత్సరము వరములు కొత్తగా లేక చెరువులోనికి నీరు ఏమాత్రమురాలేదు గ్రామములోని బావులలోకూడ సరిగా త్రాగుటకు నీరు లభించుటలేదు. చెరువులోని యున్న గత సంవత్సరము నీరు గ్రామ ప్రజలకును పశువులకును త్రాగుటకుమాత్రము అక్కరకువచ్చును గాని ఈ సంవత్సరము నీరు చాలదను కారణముచే చెరువు క్రింది వ్యవసాయముకూడ మానుకొనవలెను గాని ఆ పటేలు పట్వారి మరియుగుమాస్తా మాలీ పటేలు ... ఈ విషయము వైపు దృష్టి నిచ్చి ... చెరువులోనున్న నీటిని ... గ్రామప్రజలకును పశువులకును త్రాగుటకు వదలివేయక ... త్రాగునీరు లేకపోవును ... గ్రామములోని పశువులకును త్రాగుటకు నీరులేక అవస్థపడవలసివచ్చుచున్నది. ... (కొంత భాగము అస్పష్టము)

సప్రూగారిసూచనను చర్చిలుగారి ఆలోచన

(అస్పష్టము)

6

Golkonda Patrika

Volu 16 — No 73 | Published on every Monday and Thursday — Hyderabad Dn | 26—1—1942

స్థానిక వార్తలు

[illegible]

హ ష వ నిజాం స్టేటు రైల్వే

నోటీసు

చిన్న బరువుల ఎగుమతి

ఫిబ్రవరి 1942 ఒకటవ తేదినుండి నైజాంస్టేటు రైల్వేలోని స్టేషనలలో చిన్న బరువులను ఎగుమతిచేయుట క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారముగా మరల తెలియబరుచు వంతవరకు వారమురోజులలో రెండురోజులు ఆపబడును

బ్రాడ్ గేజి

వాడి సికింద్రాబాదు సెక్షన్	సోమవారములు గురువారములు
సికింద్రాబాదు డోర్నకల్ కాజీపేట- బల్లార్షా	మంగళవారము శుక్రవారములు
డోర్నకల్ బెజవాడ	బుధవారములు శనివారములు

మీటర్ గేజి

మన్మాడ్ పూర్ణ సెక్షన్ సికింద్రాబాదు ద్రోణాచల సెక్షన్	సోమవారములు గురువారములు
పూర్ణ హింగోలి సెక్షన్ పూర్ణ నిజామాబాద్ సెక్షన్	మంగళవారములు శుక్రవారములు
నిజామాబాదు- సికింద్రాబాదు సెక్షన్	బుధవారములు శనివారములు

చాలాదూరమునుండి తేబడిన సరుకులు ఫాటు ఫారము నందు స్థలమున్నంతవరకు తీసుకోబడి సరుకువచ్చిన తేదీనుండి సరుకు ఎగుమతి చేయబడు తేదీవరకు వార్ఫేజి సుంకము వసూలుచేయబడును.

చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజర్

[illegible]

బోదకాలు సంతోషవార్త

అలసించి బాధపడకుడు! త్వరగారండి!!

[illegible]

వైద్యుడు అమీర్ అలీ

[illegible]

[illegible]

Printed and Published by G Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Dn Editor S Prathapa Reddy B. A. B L.